

ส่วนที่ 1

บทนำ

1.1 ลักษณะของแผนพัฒนาสามปี

แผนพัฒนาสามปี หมายถึง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา อันมีลักษณะเป็นการกำหนดรายละเอียดแผนงานโครงการพัฒนาที่จัดทำขึ้นสำหรับปีงบประมาณแต่ละปี ซึ่งมีความต่อเนื่องและเป็นแผนก้าวหน้าครอบคลุมระยะเวลาสามปี โดยมีการทบทวนเพื่อปรับปรุงเป็นประจำทุกปี

จึงเห็นได้ว่าแผนพัฒนาสามปี เป็นการแปลงแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาไปสู่การปฏิบัติ โดยมีหลักคิดที่ว่าภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนาหนึ่ง ๆ จะมีแนวทางการพัฒนาได้มากกว่าหนึ่งแนวทาง และภายใต้แนวทางพัฒนาหนึ่งจะมีโครงการ/กิจกรรม ได้มากกว่าหนึ่งโครงการ/กิจกรรม ที่จะต้องนำมาดำเนินการเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ต้องการ ในแต่ละยุทธศาสตร์การพัฒนา ซึ่งจะมีผลต่อวัตถุประสงค์ เป้าหมาย จุดมุ่งหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน และวิสัยทัศน์ในที่สุด

นอกจากนั้น แผนพัฒนาสามปี เป็นแผนที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับงบประมาณรายจ่ายประจำปี คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้การวางแผนพัฒนาเป็นเครื่องมือในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยนำโครงการ/กิจกรรมจากแผนพัฒนาสามปี ในปีที่จะจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี ไปจัดทำงบประมาณเพื่อให้กระบวนการจัดทำงบประมาณเป็นไปด้วยความรอบคอบ และผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน

1.2 วัตถุประสงค์ของการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

1. เพื่อแสดงความสัมพันธ์เชื่อมโยงและสอดคล้องกันระหว่างแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาและการจัดทำงบประมาณประจำปี
2. เพื่อแสดงแนวทางการพัฒนาในช่วงสามปี ที่มีความสอดคล้องและสามารถสนองตอบต่อยุทธศาสตร์พัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ
3. เพื่อเป็นการจัดเตรียมโครงการพัฒนาต่าง ๆ ให้อยู่ในลักษณะที่พร้อมจะบรรจุในเอกสารงบประมาณ

1.3 ขั้นตอนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

หลังจากที่ได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาและแนวทางการพัฒนาในแผนยุทธศาสตร์แล้วก็จะต้องถึงขั้นตอนในการแปลงสู่การปฏิบัติ โดยการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ซึ่งได้กำหนดขั้นตอนการจัดทำ 7 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมการจัดทำแผน

1. เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน เข้าพบนายกเทศมนตรีตำบลนางัว เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ความสำคัญ และความจำเป็นในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี เพื่อให้นายกเทศมนตรีตำบลนางัว ทราบถึงภารกิจที่จะต้องดำเนินการต่อไป และดำเนินการเสนอโครงการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ห้วงปี พ.ศ. 2554 – 2556 ผ่านปลัดเทศบาลตำบล ให้นายกเทศมนตรีตำบลนางัวอนุมัติ โครงการดังกล่าวจะเป็นการกำหนดทรัพยากรในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี และกำหนดปฏิทินการทำงานไว้อย่างชัดเจน

2. เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน แจงโครงการที่ได้รับอนุมัติให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ ได้แก่ คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น หน่วยงานภายในของเทศบาลตำบลนางัว

ขั้นตอนที่ 2 การคัดเลือกยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา

1. คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนา สรุปรุยุทธศาสตร์การพัฒนาและแนวทางการพัฒนาจากแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา พร้อมทั้งข้อมูลที่เกี่ยวข้องปัญหาความต้องการของท้องถิ่น รวมทั้งสรุปรุยุทธศาสตร์การพัฒนาของจังหวัด/อำเภอและนโยบายของผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น

2. คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น จัดการประชุมร่วมระหว่างคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น ประชาคมท้องถิ่นและส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันพิจารณาโดยในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีในครั้งแรก ให้เวทีการประชุมร่วมกันดังกล่าว คัดเลือกยุทธศาสตร์การพัฒนาแนวทางการพัฒนาที่สมควรนำมาใช้เป็นแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาสามปี เพื่อเป็นกรอบในการพิจารณาจัดทำโครงการ/กิจกรรม ในแผนพัฒนาสามปีต่อไป

แต่สำหรับการจัดทำแผนพัฒนาสามปีครั้งต่อไป (เมื่อครบรอบหนึ่งปี) ให้เวทีการประชุมร่วมพิจารณาทบทวนดูว่า จากยุทธศาสตร์แนวทางการพัฒนาที่ได้คัดเลือกและโครงการกิจกรรมที่กำหนดไว้ ยังมีความเหมาะสมหรือไม่

3. เมื่อได้แนวทางการพัฒนาแล้ว เวทีการประชุมร่วมพิจารณาว่าจะมีโครงการ/กิจกรรมอะไรบ้างที่ต้องดำเนินการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแนวทางการพัฒนาที่คัดเลือกมาใช้เป็นกรอบในการพัฒนา

4. โครงการ/กิจกรรมที่พิจารณากำหนดอาจมีเป็นจำนวนมาก ดังนั้นในขั้นตอนนี้ จะต้องมีการดำเนินการดังนี้

4.1 พิจารณาความเกี่ยวเนื่องกันระหว่างยุทธศาสตร์หรือระหว่างแนวทางการพัฒนา เช่น ใน “ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก” ได้กำหนด “แนวทางการพัฒนาสินค้า หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” โดยเวทีการประชุมร่วมได้กำหนด “โครงการพัฒนาด้านตลาดฯ” ซึ่งอาจจะมีความสัมพันธ์กับ “ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการท่องเที่ยว” ซึ่งได้กำหนด “แนวทางการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ศิลปะ

วัฒนธรรม” โดยได้กำหนด “โครงการปรับปรุงสถานที่ประวัติศาสตร์ปราสาทเก่า” หากพิจารณาแล้ว จะเห็นได้ว่าโครงการทั้งสองที่มาจากยุทธศาสตร์การพัฒนาคณะยุทธศาสตร์กัน แต่มีความเชื่อมโยง และสนับสนุนกันได้ในการเสริมสร้างรายได้ให้แก่ประชาชน โดยการนำผลิตภัณฑ์มาขายให้นักท่องเที่ยวซึ่งหากกำหนดในแผนพัฒนาสามปีแล้ว จะต้องกำหนดห้วงเวลาการดำเนินงานที่สอดคล้องกัน

4.2 ให้พิจารณานำโครงการ/กิจกรรม จากแผนชุมชนที่เกินขีดความสามารถในการดำเนินการของชุมชนที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนามาประกอบการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

4.3 มีการจัดลำดับความสำคัญของโครงการ/กิจกรรม เพื่อที่จะบรรจุลงในแผนพัฒนาสามปี ได้อย่างเหมาะสมและนอกจากนั้นยังเป็นการจัดลำดับโครงการไว้เพื่อทำแผนพัฒนาสามปี ในช่วงถัดไปด้วยเนื่องจากในการดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของยุทธศาสตร์การพัฒนา อาจจะต้องใช้เวลาต่อเนื่องนานกว่าสามปี ดังนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องพิจารณาแนวทางการจัดทำโครงการ/กิจกรรมที่ต่อเนื่องไปในระยะยาวด้วย ซึ่งอาจจะยังไม่สามารถระบุไว้ในช่วงสามปีของการจัดทำแผนพัฒนาสามปีได้

4.4 เนื่องจากกิจกรรมที่จะต้องดำเนินการมีความหลากหลาย ดังนั้นในขั้นของการพิจารณากำหนดกิจกรรม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องคำนึงถึงสิ่งต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- งบประมาณรายรับ รายจ่าย ของเทศบาลตำบลนางัว
- ทรัพยากรการบริหารอื่น ๆ ของเทศบาลตำบลนางัว
- ภาวการณ์พัฒนาที่สามารถเข้าร่วมดำเนินการหรือมีภารกิจรับผิดชอบการดำเนินการในเรื่องนั้น ๆ

เมื่อพิจารณาด้านต่าง ๆ ดังกล่าวแล้ว จะต้องแยกประเภทของโครงการออกอย่างน้อยสามประเภทคือ

- โครงการที่เทศบาลตำบลนางัว ดำเนินการเอง กล่าวคือมีขีดความสามารถทั้งทางด้านกำลังเงิน กำลังคน วัสดุอุปกรณ์ และความรู้ ทางด้านการบริหารจัดการที่จะดำเนินการได้เอง
- โครงการที่เทศบาลตำบลนางัว อุดหนุนให้หน่วยงานอื่นดำเนินการ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงาน เนื่องจากเป็นงานที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ แต่เทศบาลตำบลนางัว ไม่สามารถหรือไม่ประสงค์จะดำเนินการ จึงมอบให้หน่วยงานอื่นดำเนินการแทน โดยการตั้งงบประมาณเป็นเงินอุดหนุนให้ตามระเบียบวิธีการของทางราชการ
- โครงการที่ขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น ทั้งราชการบริหารส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่น และภาคเอกชน

อันเนื่องจากเป็นโครงการขนาดใหญ่ หรือเป็นโครงการที่หน่วยงานดังกล่าวเป็นหน่วยปฏิบัติและมีหน้าที่จัดบริการสาธารณะดังกล่าวอยู่แล้ว ทั้งนี้รวมถึงโครงการเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ

ขั้นตอนที่ 3 การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ดำเนินการสำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นต่อการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ซึ่งนอกจากจะต้องเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานทั่วไปแล้ว ยังจะต้องวิเคราะห์ว่ายุทธศาสตร์การพัฒนา แนวทางการพัฒนาที่เลือก ต้องการข้อมูลประเภทใดเป็นพิเศษ ต้องการข้อมูลของช่วงเวลาใด และจะเก็บข้อมูลจากแหล่งใด เพื่อเป็นข้อมูลที่จะนำมาวิเคราะห์แนวทางการพัฒนา โครงการ/กิจกรรม ได้อย่างถูกต้อง โดยในการเก็บรวบรวมข้อมูลจะต้องเก็บข้อมูล ทั้งข้อมูลภายในองค์กรและข้อมูลภายนอกองค์กร เพื่อสามารถนำมาวิเคราะห์ SWOT (การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค) ได้

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประกอบด้วย 4 กิจกรรมหลักคือ

1. การประเมินผลการพัฒนาที่ผ่านมา

คณะกรรมการสนับสนุน การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น สรุปผลการพัฒนาที่ผ่านมา และนำเสนอที่ประชุมซึ่งประกอบด้วยคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น ประชาคมท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อประเมินผลการพัฒนาท้องถิ่นในรอบปีที่ผ่านมา โดยประเมินทั้งในเชิงปริมาณ และในเชิงคุณภาพซึ่งเทศบาลตำบลควรจัดให้มีการประชุมหมู่บ้านด้วย

2. การคัดเลือกยุทธศาสตร์การพัฒนา

หลังจากการประเมินผลการพัฒนา ในรอบปีที่ผ่านมาแล้วให้ที่ประชุมตามข้อ 1 ร่วมกันคัดเลือกยุทธศาสตร์การพัฒนาในแผนยุทธศาสตร์พัฒนารวมทั้งสอดคล้องกับปัญหาความต้องการของประชาคม/ชุมชน ในห้วงระยะเวลาสามปี (ในกรณีดังกล่าวอาจคัดเลือกทุกยุทธศาสตร์พัฒนามาเป็นกรอบในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีก็ได้)

ในกรณีที่เห็นว่ามียุทธศาสตร์การพัฒนาใดที่ยังมิได้กำหนดไว้ในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา แต่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องกำหนดขึ้นใหม่ ก็อาจกำหนดขึ้นได้แต่ทั้งนี้ต้องแสดงให้เห็นถึงเหตุผลและวัตถุประสงค์ ที่มีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน และวิสัยทัศน์การพัฒนาท้องถิ่น

3. การจัดลำดับความสำคัญของแนวทางการพัฒนา

ภายใต้ยุทธศาสตร์จะมีแนวทางการพัฒนาที่หลากหลาย ซึ่งล้วนแล้วแต่มีความจำเป็นในการดำเนินการเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของยุทธศาสตร์การพัฒนาทั้งสิ้น แต่มีความสำคัญความจำเป็นเร่งด่วนมากน้อยแตกต่างกัน ที่ประชุมตามข้อ 1 จะต้องร่วมกันจัดเรียงลำดับความสำคัญของแนวทางการพัฒนา การจัดลำดับความสำคัญดังกล่าวไม่ได้หมายความว่า

แนวทางการพัฒนาที่ถูกจัดลำดับความสำคัญอยู่ในลำดับหลัง ๆ จะต้องนำมาปฏิบัติเพราะการที่จะกำหนดแนวทางการพัฒนาทุกแนวทาง ได้รับการพิจารณาแล้วว่าต้องดำเนินการ แต่ในห้วงระยะเวลาสามปี ของแผนพัฒนาสามปีนั้นอาจมีแนวทางที่จำเป็นต้องนำมาเป็นการปฏิบัติ

วิธีการจัดลำดับความสำคัญ มีหลายวิธีตั้งแต่วิธีง่าย ๆ คือประชุมตกลงกัน หรืออาจใช้วิธีการลงคะแนนคัดเลือก โดยใช้บัตรลงคะแนนเพื่อนำมารวมคะแนนและจัดลำดับวิธีการจัดลำดับ ความสำคัญที่เป็นวิทยาศาสตร์ อาจใช้วิธี Rating Scale หรือวิธี Strategic Graph หรือวิธีอื่น ๆ ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่ง สามารถเลือกวิธีการปฏิบัติได้ตามความเหมาะสม

4. การตัดสินใจเลือกแนวทางการพัฒนาในห้วงสามปี

หลังจากจัดลำดับแนวทางการพัฒนาแล้ว ที่ประชุมจะตัดสินใจว่าจะนำแนวทางการพัฒนาเหล่านั้นมาดำเนินการ แต่ในการตัดสินใจเลือกนั้น ควรจะได้วิเคราะห์ถึงความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ เพราะในการจัดลำดับความสำคัญอาจใช้การตัดสินใจของแต่ละบุคคลเป็นหลัก ดังนั้นเพื่อทบทวนและยืนยันการจัดลำดับว่ามีความเป็นไปได้ทางปฏิบัติจริงหรือไม่ จึงควรนำแนวทางการพัฒนามาทำการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis) อีกครั้ง

ขั้นตอนที่ 4 การกำหนดวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนา

1. หลังจากได้แนวทางการพัฒนาในช่วงสามปีแล้ว ให้ที่ประชุมร่วมกันพิจารณาคัดเลือกวัตถุประสงค์ของยุทธศาสตร์การพัฒนา มาจัดทำเป็นวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนา โดยพิจารณาคัดเลือกวัตถุประสงค์ของยุทธศาสตร์การพัฒนาจากแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา ที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาในช่วงสามปี โดยนำวัตถุประสงค์ดังกล่าวมาจัดทำเป็นวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนาในช่วงสามปี

2. พิจารณาจัดลำดับความสำคัญของโครงการ/กิจกรรม ควรพิจารณาทั้งภายใต้แนวทางเดียวกัน และระหว่างแนวทางการพัฒนา

3. พิจารณาถึงความเชื่อมโยงของกิจกรรม ทำในด้านกระบวนการการดำเนินงาน และในด้านของผลการดำเนินการ เพื่อบรรจุกิจกรรมลงในปีต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

4. พิจารณาคัดเลือกโครงการ/กิจกรรม

ก. จากความจำเป็นเร่งด่วน

ข. ขีดความสามารถทางทรัพยากรการบริหารของเทศบาลตำบล

ค. ความเชื่อมโยงของกิจกรรม และระยะเวลาที่จะดำเนินการ

ขั้นตอนที่ 5 การจัดทำรายละเอียดโครงการ/กิจกรรมการพัฒนา

คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น พิจารณาคัดเลือกโครงการที่สอดคล้องกับแนวทาง การพัฒนาในช่วงสามปีมาจัดทำรายละเอียดโครงการในด้านเป้าหมาย ผลผลิต ผลลัพธ์ งบประมาณ ระยะเวลา ผู้รับผิดชอบ และตัวชี้วัดความสำเร็จ โดยเน้นการศึกษา

รายละเอียดของกิจกรรมที่จะดำเนินการในปีแรกของแผนพัฒนาสามปี เพื่อให้สามารถนำไปจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีได้ต่อไป

ขั้นตอนที่ 6 การจัดทำร่างแผนพัฒนาสามปี

1. คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น จัดทำร่างแผนพัฒนาสามปี โดยมีเค้าโครงประกอบด้วย 6 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 บทนำ

ส่วนที่ 2 สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ส่วนที่ 3 สรุปผลการพัฒนาท้องถิ่นที่ผ่านมา

ส่วนที่ 4 สรุปยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาในช่วงสามปี

ส่วนที่ 5 บัญชีโครงการ/กิจกรรม

ส่วนที่ 6 การติดตามและประเมินผลการนำแผนพัฒนาสามปีไปปฏิบัติ

2. คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น จัดเวทีประชาคม ซึ่งประกอบด้วยคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น ประชาคมท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเสนอร่างแผนพัฒนาสามปี และรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ แล้วนำไปปรับปรุงแผนพัฒนาสามปีให้สมบูรณ์ต่อไป

3. คณะกรรมการการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น นำร่างแผนพัฒนาสามปีที่ปรับปรุงแล้วเสนอคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อพิจารณา

ขั้นตอนที่ 7 การอนุมัติและประกาศใช้แผนพัฒนาสามปี

1. คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นเสนอร่างแผนพัฒนาสามปี ที่ผ่านการพิจารณาให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอคณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่น หรือเสนอคณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นระดับอำเภอ ในกรณีที่มีการมอบอำนาจเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบโดยมีกระบวนการเช่นเดียวกับขั้นตอนที่ 9 ของการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

2. ผู้บริหารท้องถิ่นนำร่างแผนพัฒนาสามปี ที่ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นหรือคณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่น ระดับอำเภอในกรณีที่มีการมอบอำนาจเสนอขอรับอนุมัติจากสภาท้องถิ่น

3. เมื่อสภาท้องถิ่นพิจารณาอนุมัติแผนพัฒนาสามปีแล้ว สภาท้องถิ่นจะส่งให้ผู้บริหารท้องถิ่นประกาศใช้แผนพัฒนาสามปีและนำไปปฏิบัติรวมทั้งแจ้งสภาท้องถิ่น คณะกรรมการพัฒนาจังหวัด คณะกรรมการพัฒนาอำเภอ คณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่น คณะอนุกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งประกาศให้ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับทราบโดยทั่วกัน

1.4 ประโยชน์ของการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

การจัดทำแผนพัฒนาสามปี เป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้พิจารณาอย่างรอบคอบให้เห็นถึงความเชื่อมโยงระหว่างแนวทางการดำเนินงานต่าง ๆ ที่อาจมีความเชื่อมโยงและส่งผลทั้งในเชิงสนับสนุน และเป็นอุปสรรคต่อกันเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำมาตัดสินใจ กำหนดแนวทางการดำเนินงานและใช้ทรัพยากรการบริหารของท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อสาธารณะสูงสุด

ส่วนที่ 2

สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานสำคัญของท้องถิ่น

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของเทศบาลตำบล

1.1 ที่ตั้ง

เทศบาลตำบลนางัว ตั้งอยู่ห่างจากอำเภอเมืองเพชรบูรณ์ไปทางทิศเหนือ 12 กิโลเมตร

1.2 เนื้อที่

ในเขตเทศบาลตำบลนางัว มีพื้นที่ทั้งหมด ประมาณ 66.38 ตารางกิโลเมตร หรือ 41,488 ไร่ เป็นพื้นที่ การเกษตร 25,693 ไร่

1.3 อาณาเขต

ตำบลบ้านนางัวมีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือจด ตำบลท่าพล อำเภอเมืองเพชรบูรณ์

ทิศใต้จด ตำบลสะเดียง อำเภอเมืองเพชรบูรณ์

ทิศตะวันออกจดตำบลดงมูลเหล็ก อำเภอเมืองเพชรบูรณ์

ทิศตะวันตกจด ตำบลป่าเลา อำเภอเมืองเพชรบูรณ์และตำบลริมสีม่วง อำเภอเขาค้อ

1.4 เขตการปกครอง

จำนวนหมู่บ้าน 13 หมู่บ้าน

จำนวนหมู่บ้านในเทศบาลตำบลบ้านนางัวเต็มทั้งหมู่บ้าน 13 หมู่ ดังนี้

หมู่ที่ 1	บ้านสำนักหมัน	ผู้ใหญ่บ้านชื่อนางสาวยุพิน	ทองสี
หมู่ที่ 2	บ้านนางัว	ผู้ใหญ่บ้านชื่อนายนิพนธ์	สิทธิ
หมู่ที่ 3	บ้านนางัว	ผู้ใหญ่บ้านชื่อนายมงคล	พุ่มจันทร์
หมู่ที่ 4	บ้านนางัว	ผู้ใหญ่บ้านชื่อนายกำจัด	จันทร์ทอง
หมู่ที่ 5	บ้านนางัว	กำนันตำบลนางัวชื่อนายไหม	ไทยเลี้ยง
หมู่ที่ 6	บ้านนา	ผู้ใหญ่บ้านชื่อนายบดี	บุญเพ็ง
หมู่ที่ 7	บ้านคลองสาร	ผู้ใหญ่บ้านชื่อนายประเสริฐ	วังรงกา
หมู่ที่ 8	บ้านนางัว	ผู้ใหญ่บ้านชื่อนายจิตร	ด้วงภู
หมู่ที่ 9	บ้านนางัว	ผู้ใหญ่บ้านชื่อนายสมาน	พรมสวย
หมู่ที่ 10	บ้านนา	ผู้ใหญ่บ้านชื่อนายสืบ	กาสา
หมู่ที่ 11	บ้านนางัวเหนือ	ผู้ใหญ่บ้านชื่อนางพัชรารวรรณ	รักภู
หมู่ที่ 12	บ้านคลองแคพัฒนา	ผู้ใหญ่บ้านชื่อนายพ.ต.แถม	กลิ่นจันทร์หอม
หมู่ที่ 13	บ้านนางัวพัฒนา	ผู้ใหญ่บ้านชื่อนายภัทรพงศ์	พุลนาค

1.5 ประชากร

- ประชากรทั้งสิ้น 12,503 คน แยกเป็นชาย 5,916 คน หญิง 6,587 คน จำนวนครัวเรือน 4,259 ครัวเรือน มีความหนาแน่นเฉลี่ย 188.46 คน/ตารางกิโลเมตร

2. สภาพเศรษฐกิจ

2.1 อาชีพ

ประชากรส่วนใหญ่ในเขตเทศบาลตำบลนางัว ประกอบอาชีพทางการเกษตร เช่น การทำนา, ทำไร่ และทำสวน เป็นต้น รองลงมาประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป

2.2 หน่วยงานธุรกิจ

หน่วยธุรกิจในเขตเทศบาลตำบลนางัว

- สถานีบริการปั้มน้ำมัน	6	แห่ง
- ปั้มน้ำ	2	แห่ง
- โรงอุตสาหกรรมขนาดเล็ก	2	แห่ง
- โรงสีข้าว	6	แห่ง
- ธุรกิจเชิงพาณิชย์บ้านจัดสรร	5	แห่ง
- ร้านค้า	115	แห่ง
- ร้านอาหาร	15	แห่ง
- รีสอร์ท	5	แห่ง

3. สภาพสภาพทางสังคม

3.1 การศึกษา

- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	1	แห่ง
- โรงเรียนประถมศึกษา	4	แห่ง
- โรงเรียนมัธยมศึกษา (ขยายโอกาส)	1	แห่ง
- โรงเรียนอาชีวศึกษา	-	แห่ง
- โรงเรียนสถาบันชั้นสูง	-	แห่ง
- ศูนย์การเรียนชุมชนตำบล	1	แห่ง
- ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน	13	แห่ง

3.2 สาธารณสุข

- สถานีอนามัยประจำตำบล/หมู่บ้าน	1	แห่ง
- สถานพยาบาลเอกชน	4	แห่ง
- ร้านขายยาแผนปัจจุบัน	2	แห่ง
- อัตราการใช้ส้วม	100	%

3.3 สถาบันและองค์กรทางศาสนา

- วัด	5	แห่ง
- สำนักสงฆ์	3	แห่ง
- มัสยิด	-	แห่ง
- ศาลเจ้า	-	แห่ง
- โบสถ์คริสต์	-	แห่ง

4. การบริการพื้นฐาน

4.1 การคมนาคม

- ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 21 (สระบุรี - หล่มสัก) ซึ่งมีสภาพลาดยาง ส่วนเส้นทางคมนาคม ระหว่างหมู่บ้านจะเป็นถนนคอนกรีตและถนนดินลูกรังเป็นส่วนใหญ่



4.2 การโทรคมนาคม

- ที่ทำการไปรษณีย์ย่อย	จำนวน	1	แห่ง
- โทรศัพท์สาธารณะ	จำนวน	25	จุด

4.3 แหล่งน้ำธรรมชาติ

- ลำน้ำ, ลำห้วย	จำนวน	5	สาย
- แม่น้ำ	จำนวน	1	สาย
- บึง, หนองและอื่น ๆ	จำนวน	-	แห่ง

4.4 แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น

- ฝาย, ทำนบ	จำนวน	29	แห่ง
- สระ	จำนวน	86	แห่ง
- บ่อน้ำตื้น	จำนวน	29	แห่ง
- บ่อบาดาล	จำนวน	1,510	แห่ง
- ประปาหมู่บ้าน	จำนวน	28	แห่ง
- ฝ.99	จำนวน	-	แห่ง
- ถัง คสล.	จำนวน	-	แห่ง
- อ่างเก็บน้ำ	จำนวน	1	แห่ง

5. ข้อมูลอื่น ๆ

5.1 ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่

5.1.1 ทรัพยากรป่าไม้

- ป่าไม้ ในตำบลนางัว มีทรัพยากรป่าไม้จำนวนมาก ประกอบด้วยไม้หลายชนิด ได้แก่ ไม้ประดู่, ไม้แดง, ไม้รัง, ไม้มะค่าโมง ฯลฯ เป็นต้น สภาพป่าปัจจุบัน ได้ถูกทำลายลงเพื่อต้องการที่ดิน สำหรับการเพาะปลูกและที่อยู่อาศัยของประชาชน นอกจากนี้ ยังตัดไม้ทำลายป่าเพื่อจุดประสงค์อื่น ได้แก่ การทำเครื่องเรือน, ทำเฟอร์นิเจอร์, ไม้แปรรูป, ถ่านไม้ ฯลฯ เป็นต้น จึงทำให้ป่าไม้เหลือน้อยลงทุกที

5.1.2 ทรัพยากรดิน

- ดินส่วนใหญ่เป็นดินร่วนปนทราย ใช้ในการเพาะปลูกได้ดีพอสมควร ส่วนบริเวณภูเขาส่วนมากจะเป็นดินลูกรังใช้ในการทำการเกษตรกรรมไม่ค่อยได้ผลเท่าที่ควร

5.1.3 ทรัพยากรน้ำ

- มีแม่น้ำไหลผ่าน 1 สาย คือ แม่น้ำป่าสัก ซึ่งเป็นแหล่งน้ำสำคัญในการทำการเกษตร

แต่ในฤดูร้อนแม่น้ำป่าสักจะแห้งลงมาก ทำให้ไม่เพียงพอต่อการอุปโภค บริโภค และนอกจากนี้ยังมีแม่น้ำลำคลองต่าง ๆ อีกหลายสายที่ไหลผ่านแต่มีกั้นขวางตื้นเขิน มากในฤดูร้อน

5.2 มวลชนจัดตั้ง

- ลูกเสือชาวบ้าน 2 รุ่น	จำนวน	150	คน
- ไทยอาสาป้องกันชาติ	จำนวน	-	คน
- กองหนุนเพื่อความมั่นคง	จำนวน	-	คน
- อปพร.	จำนวน	149	คน
- อพป.	จำนวน	13	หมู่บ้าน
- ผู้นำอาสาพัฒนา 1 รุ่น	จำนวน	20	คน
- หนึ่งตำบลหนึ่งทีมกู้ภัย (OTOS)	จำนวน	10	คน
- ตำรวจบ้าน	จำนวน	150	คน

ข้อมูลศักยภาพของท้องถิ่น ด้านโครงสร้างและกระบวนการบริหารงานบุคคล งบประมาณ และเครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ

(1) จำนวนบุคลากร	จำนวน	61	คน
สำนักปลัดเทศบาลตำบล	จำนวน	22	คน
กองการคลัง	จำนวน	9	คน
กองช่าง	จำนวน	6	คน
กองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	จำนวน	11	คน
กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม	จำนวน	8	คน
กองสวัสดิการ	จำนวน	2	คน
กองประปา	จำนวน	3	คน

(2) ระดับการศึกษาของบุคลากร

ปริญญาโท	จำนวน	1	คน
ปริญญาตรี	จำนวน	23	คน
ปวส./อนุปริญญา	จำนวน	4	คน
ปวช.	จำนวน	1	คน
มัธยมศึกษาตอนต้น	จำนวน	3	คน
มัธยมศึกษาตอนปลาย	จำนวน	15	คน
ประถมศึกษา	จำนวน	1	คน

(3) รายได้ของเทศบาลตำบล

ประจำปีงบประมาณ 2552	จำนวนเงิน	34,581,993.43	บาท
แยกเป็น			
รายได้ที่เทศบาลตำบลจัดเก็บเอง		1,912,845.89	บาท
รายได้ที่ส่วนราชการต่าง ๆ จัดเก็บให้		14,822,376.54	บาท
เงินอุดหนุนจากรัฐบาล		17,846,771.00	บาท

2. ศักยภาพของชุมชนและพื้นที่**1) การรวมกลุ่มของประชาชน**

จำนวนกลุ่มทุกประเภท	28	กลุ่ม
แยกประเภทกลุ่ม		
- กลุ่มอาชีพ	3	กลุ่ม
- กลุ่มออมทรัพย์	13	กลุ่ม
- กลุ่มอื่น ๆ	12	กลุ่ม

2) จุดเด่นของพื้นที่ (ที่เอื้อต่อการพัฒนาตำบล)

- เป็นพื้นที่ ที่มีประชาชนอาศัยอยู่กันหนาแน่น
- มีทรัพยากรป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์
- พื้นที่เหมาะสำหรับการเพาะปลูกไม้ผลและทำการเกษตร
- มีสถานที่ ที่สามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว
- มีสถานที่ ที่จะสามารถก่อสร้างเป็นอ่างเก็บน้ำขนาดกลางและขนาดใหญ่ได้
- เป็นพื้นที่ที่ปลูกไผ่ยาสูบ
- เป็นเส้นทางที่สามารถผ่านไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ เช่น เขาค้อ อุทยานแห่งชาติน้ำหนาว อุทยานแห่งชาติภูกระดึง ประกอบกับมีถนนสายเลี่ยงเมืองตัดผ่าน

ส่วนที่ 3

ผลการพัฒนาท้องถิ่นในปีที่ผ่านมา

ในปีที่ผ่านมาของเทศบาลตำบลนางัวได้นำแผนพัฒนาตำบลไปจัดทำโครงการต่าง ๆ และได้พัฒนาตำบลไปตามแนวทางของนโยบายแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550 – 2554) แผนยุทธศาสตร์จังหวัด แผนยุทธศาสตร์อำเภอ และแผนยุทธศาสตร์ตำบล ซึ่งจากการจัดทำโครงการต่าง ๆ สามารถประเมินผลการนำโครงการไปปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์การพัฒนาได้ จากองค์ประกอบ 2 ประการ คือ

1. การประเมินผลการนำแผนพัฒนาไปปฏิบัติในเชิงปริมาณ

จากการประเมินผลของแผนพัฒนาที่ผ่านมาของเทศบาลตำบลนางัว ได้แก่ ปัญหาความเดือดร้อนให้ประชาชนในเชิงปริมาณดังนี้

1. การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ มีการดำเนินการคิดเป็นร้อยละ 16.30 ของจำนวนโครงการที่ดำเนินการ
2. การพัฒนาด้านการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรมการท่องเที่ยวและกีฬา มีการดำเนินการคิดเป็นร้อยละ 16.30 ของจำนวนโครงการที่ดำเนินการ
3. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และสังคม มีการดำเนินการคิดเป็นร้อยละ 11.48 ของจำนวนโครงการที่ดำเนินการ
4. การพัฒนาด้านสาธารณสุข มีการดำเนินการคิดเป็นร้อยละ 8.51 ของจำนวนโครงการที่ดำเนินการ
5. การพัฒนาด้านแหล่งน้ำ มีการดำเนินการคิดเป็นร้อยละ 8.51 ของจำนวนโครงการที่ดำเนินการ
6. การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน มีการดำเนินการคิดเป็นร้อยละ 6.30 ของจำนวนโครงการที่ดำเนินการ
7. การพัฒนาด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีการดำเนินการคิดเป็นร้อยละ 4.81 ของจำนวนโครงการที่ดำเนินการ
8. การพัฒนาด้านการบริหารงาน และการเมือง มีการดำเนินการคิดเป็นร้อยละ 7.41 ของจำนวนโครงการที่ดำเนินการ

2. การประเมินผลประสิทธิผลของแผนพัฒนาในเชิงคุณภาพ

จากการประเมินผลของแผนพัฒนาที่ผ่านมาของเทศบาลตำบลนางัวในเชิงคุณภาพ ดังนี้

1. การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ มีการดำเนินการส่งเสริมให้แก่กลุ่มแม่บ้านภายในตำบล เพื่อประกอบอาชีพเสริม สนับสนุนเกษตรกรผู้เลี้ยงวัว เป็นการเพิ่มรายได้ให้กับราษฎร นอกจากนี้ยังส่งเสริมการทำปุ๋ยและสารน้ำหมักชีวภาพ เพื่อลดต้นทุนการผลิตและการใช้สารเคมี
2. การพัฒนาด้านการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรมการท่องเที่ยวและกีฬา มีการดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีมาตรฐาน สนับสนุนการเล่นกีฬาและออกกำลังกาย ส่งเสริมและอนุรักษ์ประเพณีที่ดีงามประจำท้องถิ่น รวมทั้งดำเนินการด้านการต่อต้านยาเสพติด ตามนโยบายของรัฐบาล
3. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และสังคม มีการดำเนินการด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิตให้แก่ผู้พิการ ผู้สูงอายุ ผู้ป่วยโรคเอดส์ ให้มีดีขึ้น รวมทั้งดำเนินการด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน
4. การพัฒนาด้านสาธารณสุข มีการดำเนินการเพื่อป้องกันและบรรเทาโรคติดต่ออย่างต่อเนื่อง และส่งเสริมให้ประชาชนอยู่อย่างมีความสุข
5. การพัฒนาด้านแหล่งน้ำ มีการดำเนินการพัฒนาระบบประปาเพื่อให้ประชาชนมีน้ำอุปโภค-บริโภค ดำเนินการจัดหาแหล่งน้ำเพื่อกักเก็บน้ำและใช้ในการเกษตรและป้องกันอุทกภัย
6. การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน มีการดำเนินงานก่อสร้าง ปรับปรุง เส้นทางคมนาคมให้ได้มาตรฐาน ขยายเขตระบบไฟฟ้าแรงต่ำและไฟฟ้าสาธารณะอย่างต่อเนื่อง
7. การพัฒนาด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีการดำเนินการทำแปลงสาริตสมุนไพรร และส่งเสริมให้มีการใช้ปุ๋ยชีวภาพและสารชีวภัณฑ์แทนการใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมี ในการทำการเกษตร
8. การพัฒนาด้านการบริหารงาน และการเมือง มีการดำเนินการเพิ่มศักยภาพให้แก่เทศบาลตำบลนางัว สมาชิกสภาเทศบาลตำบลนางัว รวมทั้งผู้บริหารและบุคลากร ตลอดจนดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนให้ความรู้เกี่ยวกับข่าวสารต่าง ๆ ให้กับประชาชน

ส่วนที่ 4

สรุปยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา

4.1 วิสัยทัศน์ของเทศบาลตำบลนางัว

“ มุ่งมั่นพัฒนาคุณภาพชีวิต ส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงแบบยั่งยืน
ฟื้นฟูประเพณีวัฒนธรรม นำการศึกษาก้าวไกล เพื่อให้ชาวนางัวมีความสุข ”

4.2 พันธกิจของเทศบาลตำบลนางัว

พันธกิจที่ 1 สร้างเศรษฐกิจชุมชนให้เข้มแข็ง สมดุลและยั่งยืน โดยเน้นด้านการเกษตรกรรม ให้เป็นตลาดผลผลิตทางการเกษตร แก้ไขปัญหาความยากจนและการส่งเสริมอาชีพ ส่งเสริมปรัชญาหลักเศรษฐกิจพอเพียง

พันธกิจที่ 2 ส่งเสริมและสนับสนุนด้านการศึกษา พัฒนาการกีฬา และ 5 พันธุ์อนุรักษ์ ส่งเสริม มรดกทางวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้คงอยู่คู่ท้องถิ่น และเป็นที่น่าสนใจและดึงดูดนักท่องเที่ยว

พันธกิจที่ 3 พัฒนาคุณภาพชีวิตให้แก่ประชาชนและผู้ด้อยโอกาสทางสังคม ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย รักษาความสงบเรียบร้อยและแก้ไขปัญหาสังคม

พันธกิจที่ 4 พัฒนาประสิทธิภาพ เพิ่มบทบาทของเทศบาลตำบล ในงานสาธารณสุข ขั้นพื้นฐาน ควบคุมและป้องกันโรค เสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีและการมีส่วนร่วมด้านสาธารณสุข

พันธกิจที่ 5 พัฒนาและสร้างระบบการบริหารจัดการน้ำที่มีประสิทธิภาพ

พันธกิจที่ 6 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภค สาธารณูปการ ให้ได้มาตรฐาน และเพียงพอกับความต้องการของประชาชนตามศักยภาพขององค์กร

พันธกิจที่ 7 สร้างระบบบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรป่าไม้ พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

พันธกิจที่ 8 พัฒนาและส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในด้านการเมือง การบริหาร และการปกครองให้กับประชาชน สนับสนุนการมีส่วนร่วมในการดำเนินการระหว่างภาครัฐกับประชาชน ในรูปแบบต่างๆ และสร้างระบบบริหารจัดการภาครัฐที่ดีในองค์กร

4.3 ยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลตำบลนางัว

1. ยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจ
2. ยุทธศาสตร์พัฒนาการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรมการท่องเที่ยวและกีฬา
3. ยุทธศาสตร์พัฒนาทรัพยากรมนุษย์และสังคม
4. ยุทธศาสตร์พัฒนาสาธารณสุข
5. ยุทธศาสตร์พัฒนาแหล่งน้ำ
6. ยุทธศาสตร์พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน
7. ยุทธศาสตร์พัฒนาการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
8. ยุทธศาสตร์พัฒนาการบริหารงาน และการเมือง

4.4 จุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนา

1. เศรษฐกิจชุมชนเข้มแข็งยั่งยืน ประชาชนพึ่งพาตนเองได้ และปัญหาความยากจนลดลง
2. เพิ่มพูนการเรียนรู้ของชุมชน ชำรงไว้ซึ่งศิลปวัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น
3. ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน คุณภาพชีวิตดีขึ้น
4. ประชาชนมีสุขภาพที่ดี
5. มีทรัพยากรน้ำใช้อุปโภค บริโภค และเพื่อการเกษตรกรรมที่เพียงพอ ได้ผลผลิตเพิ่มขึ้น ลดผลกระทบจากน้ำท่วม และฝนแล้ง
6. การคมนาคมสะดวก ระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ เพียงพอและทั่วถึง
7. ทรัพยากรธรรมชาติคงอยู่ และปรับปรุงป่าเสื่อมโทรม การท่องเที่ยวสามารถสร้างรายได้ให้กับประชาชนในท้องถิ่น
8. ประชาชนเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง และมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น